

Gold Plating van het Macroprudentiële raamwerk

De Europese Commissie (EC) voert op dit moment een evaluatie uit van macroprudentiële beleidsmaatregelen in de EU.¹ In dit paper doet de Nederlandse Vereniging van Banken (NVB) diverse voorstellen tot verbeteringen van dit macroprudentiële raamwerk. Wij bepleiten bij deze evaluatie in het bijzonder voor de afschaffing van *gold plating* van de *Basel-standaarden* in zowel Nederland als Brussel. Hogere kapitaalvereisten en meer regeldruk geven Europese en Nederlandse banken een concurrentienadeel en leiden tot maatschappelijke kosten voor consumenten en bedrijven.

Kern

- Goldplating van macroprudentiële regelgeving zorgt voor een verminderde concurrentiepositie van Nederlandse en Europese banken.
- Goldplating maakt het lastiger voor banken om maatschappelijke doelen ten aanzien van verduurzaming en defensie te financieren.
- De Systeemrisicobuffer is een Europese aanvulling op de Basel-standaarden en zou uit de wetgeving moeten worden verwijderd.
- Om effectief te zijn zou 'positive neutral' maximaal 1% van de CcyB buffer mogen beslaan.

Wat is macroprudentieel beleid?

Het macroprudentiële raamwerk² omvat maatregelen om de stabiliteit van het financiële systeem te waarborgen, beheerd door onder andere de ESRB en toezichthouders. De Basel-standaarden³ zijn internationale regels voor banktoezicht, ontwikkeld door het Basel Comité voor Banktoezicht. Ze zijn na de financiële crisis herzien om: i) de stabiliteit van het wereldwijde banksysteem te verbeteren, ii) risico's beter te beheersen, en: iii) een gelijk speelveld voor banken te creëren. Voorbeelden van Basel-standaarden zijn de *Leverage ratio*, *Liquideitsvereisten* en (*risico gebaseerde*) *kapitaalvereisten*. Op kapitaalvereisten, en nog specifiek, kapitaalbuffers gaan we dit paper verder in.

Kapitaalbuffers

Kapitaalvereisten zijn regels die bepalen hoeveel kapitaal banken moeten aanhouden om hun risico's af te dekken en financiële stabiliteit te waarborgen. Naast de minimale vereisten moeten banken in Europa extra kapitaal aanhouden in de vorm van buffers, zoals de kapitaal conservatiebuffer, de contracyclische kapitaalbuffer, O-SII buffer, G-SII buffer, en de systeemrisicobuffer. Deze buffers zijn bedoeld als extra bescherming tegen specifieke risico's. Zie kader op pagina 3.

¹ [Macroprudential Policy Reviews](#)

² [Een snelgids voor macroprudentieel beleid](#)

³ [Basel Framework](#)

Wat is goldplating?

Gold plating kan op twee manieren plaatsvinden:

1. **EU-regels zijn strenger dan internationale standaarden (Europese koppen):** Europese regels die voor de hele EU strenger zijn dan wat er internationaal is afgesproken.
1. **EU-regels worden gefragmenteerd toegepast (Nationale koppen):** Wanneer de Europese regels door lidstaten op verschillende manieren, dus gefragmenteerd, worden toegepast. In Nederland kan de Nederlandse Bank (DNB) extra eisen stellen bovenop de Europese regelgeving. DNB heeft bijvoorbeeld aanvullende regels ingevoerd voor de risicoweging van hypothecaire leningen⁴.

Hoe beïnvloedt goldplating de Nederlandse en Europese Concurrentiepositie?

Macroprudentiële regelgeving is belangrijk voor de stabiliteit van het financiële systeem in de wereld. Sinds de bankencrisis in 2008 zijn hier in het Zwitserse Basel aanvullende internationale afspraken over gemaakt. Hier gaan we in de volgende alinea op in. Goldplating vanuit Europa (Europese 'koppen' op deze internationale afspraken) kan leiden tot hogere nalevingskosten voor Europese banken en dat kan het concurrentievermogen van Europese banken schaden.

Wanneer lidstaten Europese regels op verschillende manieren toepassen, leidt dat tot inconsistenties en verhoogde nalevingskosten. Ook zet het banken in een land dat meer buffers vraagt op achterstand. Dit vermindert de efficiëntie van het Europese financiële systeem en daarmee de concurrentiekracht van de EU. Bovendien kan het de aantrekkelijkheid van de EU voor buitenlandse investeringen verminderen.

Nog concreter betekent goldplating – wanneer Nederlandse banken te maken hebben met extra kapitaalbuffers die andere landen niet opleggen – dat er in Nederland capaciteit om krediet te verstrekken verloren gaat. Dit is nadelig voor consumenten en bedrijven en kan de economische groei belemmeren. Dat betekent ook dat het lastiger wordt om maatschappelijke doelen ten aanzien van verduurzaming en defensie te behalen.

⁴ <https://www.dnb.nl/media/1gqcvee0/concept-wijziging-regeling-458.pdf>

Verschillende soorten kapitaalbuffers uitgelegd

Kapitaal conserveringsbuffer (CCoB)

Deze buffer dient als een extra stootkussen bovenop de minimale kapitaaleisen. De buffer kent een vaste omvang en als een bank deze aan moet spreken, moet deze zo snel mogelijk weer worden aangevuld. Dat laatste geldt overigens voor alle buffers.

Oorsprong: **Basel-standaarden.**

Contracyclische buffer (CCyB)

Deze buffer wordt verhoogd tijdens economische bloei en verlaagd tijdens recessies. Het doel is om banken te verplichten extra kapitaal aan te houden in goede tijden om verliezen in slechte tijden op te vangen.

Oorsprong: **Basel-standaarden.**

G-SII Buffer

Deze buffer geldt voor "Globaal Systeemrelevante Instellingen" (G-SIIs). Deze banken hebben een wereldwijde impact op de financiële stabiliteit en moeten extra kapitaal aanhouden om systeemrisico's te beperken.

Oorsprong: **Basel-standaarden.**

O-SII Buffer

Deze buffer geldt voor "Overige Systeemrelevante Instellingen" (O-SIIs). Deze banken hebben een grote impact op de financiële stabiliteit in Europa en moeten extra kapitaal aanhouden om systeemrisico's te beperken.

Oorsprong: **Europese regelgeving.**

Systeemrisicobuffer (SyRB)

Deze buffer is gericht op het aanpakken van systeemrisico's die niet door andere buffers worden afgedekt. Het kan variëren per instelling en is bedoeld om structurele risico's in het financiële systeem te mitigeren.

Oorsprong: **Europese regelgeving.**

Nederland moet in de Europese Raad pleiten voor een gelijk speelveld

Op een aantal vlakken gaat de Europese wetgeving verder dan wat er in Basel is afgesproken. Het gaat hier om de OSII buffer en de systeemrisicobuffer. De OSII buffer is echter een logisch gevolg van het feit dat we in Europa de Basel standaarden op alle banken toepassen. Dat is goed en willen we zo houden. De systeemrisicobuffer daarentegen kent een hele ruime werking en is geen onderdeel van de Basel standaarden. Deze buffer is gold plating van de bovenste plank en zou moeten worden verwijderd uit de Europese wetgeving.

Naast gold plating in de wet, treden er in de praktijk aanzienlijke verschillen op in de toepassing van macro prudentiële buffers. Nederland zou ervoor moeten pleiten om te komen tot een meer geharmoniseerde toepassing van buffers in de EU, om het gelijke speelveld te bevorderen. Dit is van belang voor buffers met een discretionair karakter: de CcyB, de O-SII buffer en de SyRB. Als we de toepassing van de CcyB als voorbeeld nemen, zien we dat de

hoogte van deze buffer aanzienlijk verschilt per lidstaat. Ook zijn er verschillende lidstaten, waaronder Nederland, die de CcyB ook toepassen in een neutrale omgeving. Als NVB zijn wij daar niet op tegen, zolang er maar voldoende ruimte overblijft om cyclische risico's te kapitaliseren. Daarom zou een 'positive neutral' CCyB maximaal 1% mogen bedragen. Zie ook ons position paper over positive neutral CcyB.

